

מסורת הש"ס
עם הוספות

(א) קדושין מה: סנהדרין כט: (ג) [לעיל 7: (ג) [לעיל ג: (ד) מענית ית, (ה) [לעיל 3: ד: (ו) [מיר 1: ע"ש], (ז) [נס], (ח) צ"ה יט. חגיגה ז: ח: ר"ה ד: ט) חגיגה ט: י. צ"ה כ. ר"ה ד: ד: [יומא ג], (י) חגיגה ח: (כ) בפרקין ה"ד, (ל) נדרים דף ס:, (מ) ע"ך ערכין דף טז: (נ) ביצה כ:, (ס) ביצה כ:, (ע) ביצה ד:, (פ) [נשי' צמוס' קדושין מה: ד"ה הוה], (צ) ע"י מחזור ויטור סימן רמה, (ק) ע"ע תוס' ביצה יב. ד"ה השוחט.

הגהות הב"ה

(א) גמ' ידמו ליום הכניסה קמ"ל כנ"ל ומינת הא נמחק: (ב) שם צמשה זמן ע"י כהנים ודעם ומשעה צ"ח: (ג) תוס' ד"ה הוה וכו' רבי יוחנן אית ליה כוומיה צפרק שני: (ד) בא"ד הוה ליה לפרטי שאין מצנך אלא צצור: (ה) ד"ה עולות וכו' דלא נחלקו צ"ה על עולת נדבה של י"ט:

הגהות הגר"א

[א] במשנה (ו)א
מאחרין. מא"מ:

גליון הש"ס

גמ' הוה עובדא וחש ל"ה רב. ע"י ר"ה דף כו ע"צ תוס' ד"ה ושמע:

תורה אור השלם

(א) קימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנקלים עליהם ולא יעבור להיות עשים את שני ה"מים האלה בכתבם וכו'ונם בכל שנה ושנה: (אסתר מ: כו) (ב) ה'ה'ש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם ה'חדשי השנה: (ישעיה יב: ב)

(ג) עד ה'ש ימים עד אשר יצא מאפכם ויהיה לכם לזיכרון יען פי מאסתרם את יי אשר בקרבכם וחבבו לפניו לאמר למה זה יצאנו ממצרים: (במדבר יא: כ)

ליקוטי רש"י

[נדפס בסוף המסכת]

הגהות וצינונים

אן נראה לי דל"ג "ומתנות לאבינוים", וכן מצאתי בספרים (תוס' רי"ך עיי"ש, ומ"מ מאירי: (ג) בכת"י נוסף דמן חגיגה היא: (ג) בכת"י בקריאתה: (ד) צ"ל אם חלו בשבת (רש"ש עיי"ש), וברש"י שבר"ף איתא אם בא היום בשבת (וע' תוי"ט: (ה) ס"א הראשון ועיין ברי"ף (גליקן), וכו"ה לפנינו במשנה דסוטה שם (מהרש"א: (ו) ברש"י שבר"ף נוסף שיהא דוחק בעורה שלא לצורך היום אם יעשוה מע"ש מפני רוב בניא האבים בעורה. ואית דמפרשי דהקדא לא דחי שבת מפני הטא שהיו צריכין להביא עמוהן בעורה: (ז) כלומר בתורת נדר ומשו"ה נחשב כלא מטא זמנו (שפ"ח עיי"ש, גנזי יוסף, דק"ס ועוד). אולם ע"י רש"י שבר"ף: (ח) בכת"י נוסף קרבנות: (ט) [צ"ל לא יצא] (גליקן): (י) צ"ל ואי (גליקן): (כ) מהרש"א (גליקן):

שמחה. של מאלל ומשמה: **בזמנה**. צי"ד מתוך שהיא חוצה צו ציוס על כל יחיד ויחיד קורין אותה אפילו ציחיד דהכל קורין צו ואיכא פרסוס נס: שלא בזמנה. כגון כפרים המקדימין ליוס הכניסה אין קורין אותה אלא צעשרה דצעינן פרסוס ניסא: ורב אסי אמר בין בזמנה בין שלא בזמנה.

מנזו לחזר אחר עשרה משוס פרסומי ניסא אצל אי לא אשכח עשרה לא אמר רב אסי דלא ליקרי שאין איסור קריאתה^[1] ציחיד אלא מנזו לקרותה צעשרה: וחש ל"ה רב להא דרב אסי. וחזיר על עשרה וקיצינן:

ערב שבת זמנב הוא. משמע שהוא זמן הקצוע להו מימי אנשי כנסת הגדולה מדלא קאמר מקדימין לערב שבת להכי קשה ליה והא שבת זמנב הוא שהרי י"ד הוקצע לפרזיס אלא להכי נקט האי לישנא דתשמע מינה הואיל ותיקנו להן חכמי ישראל שאחר כנסת הגדולה להקדים משוס דרצה הרי הוא לנו כיוס זמן הקצוע מתחלה לכל דצריו ואף על פי שהוא שלא צומנן הוי כומנן: **מתני' בא"ז אמרו**. צומנים של מגילה אמרו מקדימין אס חל י"ד^[2] צצנת: אב"ז זמן עצי כהנים ודעם. האמור צמס' מענית (דף כה). שהיו משפחות של ישראל שקצוע להס ימים צנל שנה להציא עזיס למקדש לזורך המערכה ומציאין קרבן עזיס עמהן אס חל להיות צצנת מאחרין ליוס מחר וכן תשעה צאצ שחל להיות צצנת והוא הדין לי"ז צתמוז ולעשרה צצנת והאי דנקט תשעה צאצ משוס דהוכפלו צו כרות והכל מתענין צו אצל שאר צומות אמרינן צמסכת ראש השנה (דף יס:)

רלו מתענין רלו אין מתענין: וחגיגה. אס חל יוס טוב צצנת דומין שלמי חגיגה למחר שהרי יש לה תשלומין כל שצעה וכן הקהל את העס שהיה צשנה ראשונה של שמטה צמוצי יוס טוב האחרון^[3] של חג דכתיב מקץ שצע שנים צמועד שנת השמטה (דברים לא) כדאמרינן צמסכת סוטה (דף מא). שהיה המלך קורא צמורה ספר משנה תורה וכל העס חייצין לצו ולהציא את טפס דכתיב הקהל את העס האנסיס והנסיס והטף וצצנת אי אפשר ומעצירין אותו למחר וצגמרא ירושלמי^[4] מפרס דהא דלא עצדינן ליה צצנת מפני הצומה דמתנ צומה של עץ היו עושין למלך צעורה ויוצצ עליה ופרכינן התס וליעצדה מאתמול ומשני דחיקא ליה

עורה^[1] ולא מקדימין. טעמא מפרס צגמרא: **גמ' עשרה בשלינן שבבית הכנסת**. שהן צטליס ממלאכתן וניזוניס משל צצור כדי להיות מציין צתפלה צצית הכנסת דאמר מר צמסכת צרכות (דף ו: ב) כיון שצא הקצ"ה צצית הכנסת ואינו מוצא שס עשרה וכו': **מנין שאין מונין ימים לשנים**. כגון דאמר קונס יין שאני טועס לשנה מונה י"צ חדס מיוס ליוס^[2] ואס נדר צאחד צניסן אסור עד אחד צניסן הצא אע"פ שעדיין יש י"א יוס שימות הצמה יתירין על ימות הלצנה^[3] או פעמים שאנו עושין חדסיס חסרין: **שעות לחדשים**. כגון האומר זה גיטך אס לא צאתי מאלן עד חדס זה והיה חדס חסר וצא משחסיכה ליוס כ"ט אין אומרים עדיין הוא צמוך החדס שהרי חדשה של לצנה כ"ט יוס ומחנה: אכתי לא מטא זמן חיובייהו. ואס יקדימוה לא ילאו ידי חוצתן וכן עלי כהניס שקצוע להן זמן קצוע צנדרים^[4]: **בשלא חגיגה**. דקתני מאחריס אי איקלע צצנת: אפילו ביוס טוב דזמן חגיגה הוא. שמותר להקריצ שלמי חגיגה ואפילו הכי מאחרין עולת ראייה עד חולו של מועד והכי משמע לישנא דצרייתא חגיגה מאחרין ועוד יש דצר אחר שהגיע זמנו מאחרין אותו יוס אף שהוא זמן חגיגה ואינו זו עולת ראייה שהיא חוצת רגל דכתיב לא יראו פני ריקס (שמות כג) ואמרינן צמסכת חגיגה (דף ז.) לא יראו פני ריקס צעולות וצחסיס ואפ"ה צי"ט לא קרצה וצ"ש היא דאמרי אין מקריצין צי"ט עולה היכולה לצא למחר ואפילו היא חוצת הרגל: מביאין שלימים ביו"ט. שהן מאלל אדס צי"ט וכתיב אך אשר יאלל לכל נפש (שמות יב): ואין סומבין עליהן. שהסמיכה שצות היא דמתן (צ"ה דף לו: ב) אלו הן משוס שצות לא רוכצין על גצי צהמה ועל אלו שיקריצו צי"ט יסמכו מאתמול דלית להו לצית שמאי חקף לסמיכה שחיטה^[5]: אב"ז לא עולות. אין מציאין דסצרי לכס ולא לצביה^[6]: ובית דל"א אומרים **מביאין שלימים ועולות**. ומה אני מקייס לכס ולא לנכריס^[7]: כל זמן חגיגה. כל הרגל עד י"ט האחרון רשאי לשהותה: **רב אשי אמר חגיגה**. כל זמן שנאמרה צו חגיגה מאחרין אס צאה צצנת ואפילו ענרת שאינה אלא יוס אחד תשלומין יש לה כל שצעה ועדיין יש לה זמן ליקרב: ומודין בעצרת שח"ל להיות בשבת. צמסכת חגיגה (דף י.) נחלקו צענרת שחל להיות צערצ שבת צצית וצית הלל אומרים אין לה יוס טצות אין כריך להמתין ליוס טצות שהשלמים [ועולות] קריצין צי"ט ומודין צענרת שחל להיות צצנת שאין עולת ראייה ושלמי חגיגה קריצין צצנת וממתין ליוס טצות של קרצנות היוס לאחר השבת אלאמא יש תשלומין לענרת:

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה.

הוה עובדא וחש ל"ה רב להא דרב אסי. מכל מקוס הלכתא כוומיה דרב דהא ר' יוחנן (ג) איתא כוומיה פרק שני (דף יט: (דקאמר הקורא צמגילה הכתוצה צין הכתוציס (י"א)ל) ומסיק הא ציחיד הא צצצור אלאמא שקורין אותה ציחיד וכן הלכה דרב ור' יוחנן הלכה כרבי יוחנן^[1] וכ"ש הכא דקיימו צחד שיטתא ועוד דרב אסי תלמיד דרב הוה^[2] ורצינו יוסף איס ירושלסיס פסק דאף ציחיד כריך לצרך וכן נמצא צתשוצת רש"י^[3] שהשיצ נראה צעיני דלא שנא יחיד ולא שנא צצור אחד מצרך ואחריס שומעינן וכן נראה לומר מאחר שהוכחנו קריאתה ציחיד אי"ל איתא שאין צה צרכה [ציחיד] הוה ליה לפרושי (לקמן כה: (ב: מאי (ד) מצנך דאמר צצצור: **עולת** ראייה אפי' ביו"ט מאחרין. הקשה הר"ר אלחנן מהא

דאמרינן פרק קמא דצ"ה (דף יב ושס) השוחט עולת נדצה צי"ט לוקה ומסיק דאמר לך מני צית שמאי היא וכו' וקשה אמאי לא תני עולת ראייה דהוי רצותא טפי דאף על גצ דהוי לורך י"ט לוקה אליצא דצ"ש ואין לומר דלהכי נקט עולת נדצה לאשמועינן דאפילו הכי שרו צית הלל זה אינו דהא צפרק שני דהתס (דף יט. ושס) מוכח צהדיא דלא נחלקו צ"ה על (ה) עולה [שאניה^[4]] של י"ט דודאי אינה קריצה צי"ט ואס כן קשה אמאי נקט עולת נדצה וי"ל דלהכי נקט עולת נדצה למידק הא שלמי נדצה אינו לוקה כיון דאיכא צחו לורך אוכל נפש אצל איסורא מיהא איכא משוס דכתיב לכס^[5]:

ורמך

שאין מונין ימים לשנים שנא' ^א לחדשי השנה חרשים אתה מונה לשנים ואי אתה מונה ימים לשנים ורבנן ^ב דקיסרי משום ר' אבא אמרו מנין שאין מחשבין שעות לחדשים שנא' ^ג עד חדש ימים ימים אתה מחשב לחדשים ואי אתה מחשב שעות לחדשים:**א** אבל זמן עצי כהנים ותשעה באב וחגיגה והקהל מאחרין ולא מקדימין: י'תשעה באב אקדומי פורענות לא מקדמי י'חגיגה י'הקהל משום דאכתי לא מטא זמן חיובייהו תנא חגיגה וכל זמן חגיגה מאחרין בשלאמא חגיגה דאי מיקלע בשבתא מאחרין לה לבתר שבתא אלא זמן חגיגה מאי היא אמר רב אושעיא הכי קאמר חגיגה בשבת ועולת ראייה אפילו ביו"ט דזמן חגיגה¹ מאחרין מני ב"ש היא דתנן ² [ב"ש אומרים] מביאין שלמים ביו"ט ואין סומבין עליהן אבל לא עולות וב"ה אומרים י'מביאין שלמים ועולות וסומבין עליהן רבא אמר חגיגה כל זמן חגיגה מאחרין טפי לא דתנן ³ מי שלא חג ביו"ט הראשון של חג חוגג והולך את כל הרגל כולו ויום טוב האחרון של חג י'עבר הרגל ולא חג אינו חייב באחריות רב אשי אמר חגיגה וכל זמן חגיגה מאחרין י'ואפי' עצרת דחד יומא מאחרין דתנן ⁴ מודים שאם חל עצרת להיות בשבת שיום טובוח אחר השבת אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא רבי נטע נטיעה בפורים

ורחץ

כדי שכן צטליס ממלאכתן וניזוניס משל צצור כדי חגיגה כל זמן חגיגה מאחרין ואוקמה רב הושע"י הכי אי איקלע יח"ט בשבת דוחין את החגיגה שהיא שלמים באחד בשבת אבל אי איקלע בחול אע"ג דמביאין חגיגה שהוא זמן חגיגה כלומר לשחות ולאכול חגיגה בלבד וכל כיצא בה שנאכלים הוא מותר אבל עולת דאיה דוחין אותה למחר וזו ששינו בתוספתא ב"ש היא דתנן ב"ש אומרים מביאין שלמים וסומבין עליהן אבל לא עולות כו'. רבא אמר כך

עין משפט

נר מצוה

בה א מיי' פ"א מהל' מגילה הלכה ז סמג עשין ד טוש"ע א"ח סי' תרכ סעיף יח:
בו ב מיי' שס הלכה ח סמג עשין ד:
בז ג מיי' שס פ"ג הלכה יג:

בח ד מיי' שס פ"א הלכה ח:

בט ה מיי' פ"א מהל' קדוש החודש הל' ב (ופי"י מהלכות נדרים טוש"ע י"ד סי' רכ סעיף ד ה י ז):

כ ז מיי' פ"ה מהלכות מענית הלכה ה סמג עשין ג טוש"ע א"ח סי' תקנ סעיף ג וסי' תקנז סעיף י:

כא ז מיי' פ"ח מהלכות חגיגה הלכה ח:

כב ח שס פ"ג הל' ז:
כג ט מיי' שס פ"א הלכה ט:

כד י מיי' שס הלכה ד:
כה ב מיי' שס הל' ו:
כו ג מיי' שס הל' ז:

רבינו חננאל

מתני' איזוהי עיר גדולה כו'. תנא עשרה בטלנים בכנסת. פחות מיכן הרי זה כפר: ירושלמי י' בטלנים בכנסת ממלאכתן (א) א"ד כגון אנו שאנו צריכין [לתלמודינן]: תלמוד אי"י רבי בא בש"ר יהודה כל שאמרו חכמים ידחה ממקומו ויקרא ובלבד בעשרה. ואנן חמין רבנן קורין אפי' ביחיד. הלכך קורין השתא אפי' ביחיד. ועוד הא"ר בא אנן חמון רבנן קורין אפי' ביחיד קי"ל מעשה רב. מר רב צמח צצ"ל כתב בש"צ הקורא את המגילה שקורא וכורך כס"ת ורבינו האי דצוק"ל אמר מנהגא דחזין קורא ופושט כאגרת אבל קורא וכורך כס"ת לא חזו לנא לתלמודינו הכי. כפר שאין בו י' תקנתו קלקלתו ונעשה כע"ד. באלו אמרו מקדימין קריאת מגילה ותרומת שקלים דכתיב ולא יעבור אבל סעודת פורים וסעודת ר"ח וספק מילה חמן עצי כהנים חגיגה וט' באב והקהל מאחרין ולא מקדימין. מנין שאין מונין ימים לשנים שנאמר לחדשי השנה חרשים אתה מונה לשנה ולא ימים וכן אין מונין שעות לחדש אלא ימים שנאמר עד חדש ימים. אבל זמן עצי הכהנים ט' באב חגיגה והקהל [מאחרין] אותם אחר שבת מ"ט ט' באב לא מקדימין פורענותא הוא חגיגה והקהל אכתי לא מטא זמן חיובייהו. תנא חגיגה כל זמן חגיגה מאחרין ואוקמה רב הושע"י הכי אי איקלע יח"ט בשבת דוחין את החגיגה שהיא שלמים באחד בשבת אבל אי איקלע בחול אע"ג דמביאין חגיגה שהוא זמן חגיגה כלומר לשחות ולאכול חגיגה בלבד וכל כיצא בה שנאכלים הוא מותר אבל עולת דאיה דוחין אותה למחר וזו ששינו בתוספתא ב"ש היא דתנן ב"ש אומרים מביאין שלמים וסומבין עליהן אבל לא עולות כו'. רבא אמר כך

חשך שלמה

על רבינו חננאל

(א) צירושלמי לפנינו איתא כגון אנו שאין אנו צריכין לתלמודינו וע"ש מנפסא ואולי דג' דכתי שאלו צריכין נוסח ודו"ק:

^[1] כ' כלומר בתורת נדר ומש"ה נחשב כלא מטא זמנו (שפ"ח עיי"ש, גנזי יוסף, דק"ס ועוד). אולם ע"י רש"י שבר"ף:
^[2] בכת"י נוסף קרבנות:
^[3] [צ"ל לא יצא] (גליקן):
^[4] צ"ל ואי (גליקן):
^[5] מהרש"א (גליקן):